

2021-047554

datum raadsvergadering	:	24 juni 2021
onderwerp	:	Wensen en opvattingen t.a.v. het MRA Verstedelijkingsconcept versie 2
portefeuillehouder	:	Barbara de Reijke
datum raadsvoorstel	:	18 mei 2021

Samenvatting

Voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt in een samenwerking van het Rijk, de provincies en de deelnemende gemeenten een Verstedelijkingsstrategie opgesteld. Dit vormt het integrale ruimtelijke kader voor de verdere ontwikkeling van de MRA in de periode tot 2030/2050. Het Rijk en de MRA zetten daarmee samen de koers uit voor de ontwikkeling van de metropoolregio op de middellange en lange termijn. In de strategie komen keuzes op het gebied van woningbouw, werklocaties, mobiliteit, landschap, energie, water en ecologie bij elkaar.

Inmiddels is de tweede conceptversie gereed. Over deze versie wordt een officiële reactie aan de raden en staten gevraagd, in de vorm van schriftelijke wensen en opvattingen. Hierbij doen wij een voorstel voor deze schriftelijke reactie met wensen en opvattingen aan de MRA.

Wat is de juridische grondslag?

Gemeente Ouder-Amstel neemt deel aan de Metropool Regio Amsterdam, een samenwerkingsverband van twee provincies, de inliggende gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam. Met de Verstedelijkingsstrategie bepalen de MRA en het Rijk samen de koers voor de ontwikkeling van de MRA op de middellange (2030) en lange termijn (2050). De strategie brengt keuzes op verschillende gebieden bij elkaar: van wonen, werken, mobiliteit en leefkwaliteit tot landschap, energie, (drink)water, klimaatadaptatie en ecologie. De Verstedelijkingsstrategie laat zien waar opgaven en keuzes liggen en geeft oplossingsrichtingen en mogelijke Rijk-regio afspraken. De MRA heeft geen beslissingsbevoegdheid.

Wat is de voorgeschiedenis?

Begin april hebben wij u geïnformeerd met een brief aan de Raad ter voorbereiding op een regionale Raadsledensessie over de Verstedelijkingsstrategie op 13 april. In die sessie heeft het MRA bureau een toelichting gegeven op de stand van zaken van de Verstedelijkingsstrategie. Een aantal van u was daarbij aanwezig. Die sessie ging over de eerste versie van het Verstedelijkingsconcept en het hele proces rond de Verstedelijkingsstrategie. Wij hebben u hier aandachtspunten voor meegegeven ter duiding van het eerste concept.

Inmiddels is de tweede conceptversie gereed en door de Stuurgroep vrijgegeven. U vindt het Verstedelijkingsconcept via deze link: [MRA Verstedelijkingsconcept Versie 2](#). In deze versie zijn eerste reacties op de voorgaande versie verwerkt en is een faseringsvoorstel op hoofdlijnen toegevoegd. De informatiebrief van de MRA vindt u hier: [informatiebrief bij Verstedelijkingsconcept](#).

Waarom dit raadsvoorstel?

Over deze versie wordt een officiële reactie aan de raden en staten gevraagd, in de vorm van schriftelijke wensen en opvattingen. Hierbij doen wij een voorstel voor deze schriftelijke reactie met wensen en opvattingen aan de MRA (bijlage).

Hieronder vindt u een korte toelichting op de Verstedelijkingsstrategie. Vervolgens bekijken we de al eerder benoemde aandachtspunten van Ouder-Amstel en lichten per punt toe of zij zijn opgenomen in de Verstedelijkingsconcept of dat ze worden meegenomen in de Wensen en opvattingen. Daarna geven we toelichting op het proces en de planning.

Verstedelijkingsstrategie, wat en hoe

Voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt in een samenwerking van het Rijk, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de deelnemende gemeenten een Verstedelijkingsstrategie opgesteld. Dit vormt het integrale ruimtelijke beleidskader voor de verdere ontwikkeling van de MRA in de periode tot 2030/2050. Het Rijk en de MRA zetten daarmee samen de koers uit voor de ontwikkeling van de metropoolregio op de middellange en lange termijn. In de strategie komen keuzes op het gebied van woningbouw, werklocaties, mobiliteit, landschap, energie, water en ecologie bij elkaar. De strategie integreert daarbij het beleid van de afzonderlijke gemeenten, de provincies en het Rijk en eerder gemaakte afspraken. De Verstedelijkingsstrategie vormt de basis voor afspraken met het Rijk over de uitvoering en financiering van plannen en projecten.

De uiteindelijke Verstedelijkingsstrategie bestaat uit twee onderdelen: een Verstedelijkingsconcept met een faseringsvoorstel, en een investeringsstrategie. De Verstedelijkingsstrategie wordt gekoppeld aan een pakket interbestuurlijke afspraken, af te ronden in het Bestuurlijk Overleg MIRT met het Rijk (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport, met IenW en BZK) van november 2021. Dit vormt de gemeenschappelijke koers en het kader van waaruit gezamenlijke projecten volgen.

Nu ligt het Verstedelijkingsconcept met faseringsvoorstel voor. Het Verstedelijkingsconcept benoemt de aandachtspunten op de verschillende thema's in de MRA. Wat de concrete uitwerking en acties hierop zullen zijn is nu nog niet duidelijk. Daarover worden in het Bestuurlijk Overleg tussen het Rijk en de MRA in november afspraken gemaakt. Om het concreet te maken doen wij op een belangrijk onderwerp, het vraagstuk Schiphol en Leefkwaliteit, al wel een voorstel voor een procesafpraak met het Rijk. Hierover later in dit bericht meer.

Wensen en opvattingen

Bij uw reactie op voorliggende versie 2 van het Verstedelijkingsconcept wordt door het MRA team in het bijzonder aandacht gevraagd voor een aantal grote keuzevraagstukken die nog in versie 3 van het Verstedelijkingsconcept moeten worden beantwoord. Het gaat met name om de specifieke vraagstukken en stellingen die aan het eind van de samenvatting op pagina 10-11 zijn opgenomen. Het grootste deel van Amstelland-Meerlanden (AM) staat in de Verstedelijkingsstrategie bekend als het deelgebied Zuidflank. Voor onze regio is het keuzevraagstuk over 'Schiphol in balans met de leefkwaliteit' opgenomen.

In bijgaande brief geven wij de wensen en opvattingen vanuit Ouder-Amstel. Een aantal punten wordt breed in de regio Amstelland-Meerlanden gedragen en zijn gebaseerd op de Redeneerlijn (welke in september 2020 is opgesteld en ook in uw raad besproken). Over het keuzevraagstuk Schiphol wordt vanuit onze regio ook een voorstel gedaan om te komen tot een concrete afspraak hierover. Ook de aandacht voor het proces is een breed gedragen punt.

In het algemeen vinden we het voorliggende Verstedelijkingsconcept een steeds completer en meer afgewogen document. Het maakt duidelijk welke Rijk-regio opgaven er liggen en geeft de verschillende knelpunten weer waar afspraken over nodig zijn. Wij zijn verheugd dat wij verschillende van onze belangrijke opgaven prominent terug zien. Zo is het belang van de woningbouw in Amsterdam Zuidoost/Duivendrecht nadrukkelijk aanwezig. Daarnaast is ook de aandacht voor de versterking van de landschappelijke waarde van de Amstelscheg duidelijk genoemd. Tevens krijgt het vraagstuk Schiphol in relatie tot leefkwaliteit een belangrijke plek. Op sommige punten vinden we het echter nog niet expliciet genoeg of juist te sturend. Dat nemen we mee in de Wensen en opvattingen.

Aandachtspunten Ouder-Amstel

In het traject van de Verstedelijkingsstrategie trekken de gemeenten in Amstelland-Meerlanden zoveel mogelijk samen op. In september 2020 is op basis van staand beleid, een AM-Redeneerlijn opgesteld met belangrijkste opgaven en aandachtspunten voor onze deelregio. Het gezamenlijk naar voren brengen van de standpunten in de Redeneerlijn gaf een krachtig geluid vanuit de regio. Ook in dit stadium blijkt dat de AM gemeenten op belangrijke punten standpunten delen. Vandaar dat wij ook bij het indienen van de Wensen en opvattingen voorstellen om waar mogelijk een gezamenlijke lijn naar voren te brengen. Daarnaast zijn er enkele punten die specifiek voor Ouder-Amstel relevant zijn en die we dan ook apart benoemen.

De hierna genoemde onderwerpen zijn voor Ouder-Amstel van belang. Hierbij geven wij aan of, en hoe, ze zijn opgenomen in het Verstedelijkingsconcept of dat ze zijn opgenomen in de brief met Wensen en opvattingen.

Ontwikkellocaties en verstedelijking

De Schiphol contouren moeten niet zo beperkend werken: er is behoefte aan meer mogelijkheden voor woningbouw in LIB-gebieden. Niet de groei van Schiphol, maar de leefkwaliteit staat wat Ouder-Amstel betreft voorop.

- De leefkwaliteit rond Schiphol in relatie tot verstedelijking (inclusief verrommeld glas door in onbruik geraakte kassen) is als belangrijke 'keuzesituatie' opgenomen in het Verstedelijkingsconcept. Dat betekent dat hier sprake is van een schuarpunt tussen verschillende belangen waarover nog keuzes moeten worden gemaakt.
- We hebben hierin al veel bereikt. Ten eerste dat dit zo expliciet is opgenomen als belangrijk schuarpunt voor onze regio en bovendien zijn de teksten al veel meer gericht op leefkwaliteit dan de vorige teksten. Toch vinden we nog steeds dat het vraagstuk te veel vanuit Schiphol wordt ingestoken.
- In de Wensen en opvattingen brief hebben we hierover gezamenlijk met de AM gemeenten een uitgebreide toelichting over onze opvattingen vanuit de regio gemaakt.
- In de Wensen en opvattingen hebben we ook een voorstel voor een procesafpraak opgenomen.

De gemeente moet haar bevoegdheden en flexibiliteit behouden over woningbouwkeuzes en planvorming.

- Onduidelijk is soms hoever afspraken uiteindelijk zullen reiken. Hier moet aandacht voor zijn want als er dwingende afspraken worden gemaakt, zoals bijvoorbeeld in Plabeka, kan dat belemmerend werken voor onze gemeente. Zo is er bijvoorbeeld sprake van handelingsperspectieven voor het thema sociaal, die kunnen leiden tot afspraken over woningbouw, woonruimteverdeling, betaalbaarheid, brede armoedeaanpak, de economische ontwikkeling en bereikbaarheid van kwetsbare gebieden.
- Hier blijft een zekere spanning op. De Verstedelijkingsstrategie wijzigt niks aan de bestuurlijke bevoegdheden, maar het is voor alle partijen wel gewenst dat het tot afspraken over knelpunten leidt. Belangrijk hierbij is dat de keuzes expliciet zijn zodat

de raden er alsnog aan de voorkant over kunnen beslissen. De teksten over bijvoorbeeld de sociaal handelingsperspectieven zijn enigszins milder geworden, maar nog steeds is niet duidelijk wat het daadwerkelijk voor gemeenten gaat betekenen. Die discussie moet nog plaats vinden en daar blijven we scherp op. Over bedrijventerreinen is de tekst mede op ons verzoek gewijzigd en minder bepalend geworden. Uiteraard moeten er terreinen worden vastgehouden voor huidige en toekomstige bedrijvigheid, maar de termijn was te sturend. De gemeente wil keuzes kunnen maken op basis van maatwerk en kwaliteit.

- In de Wensen en opvattingen is in de gezamenlijke AM reactie een tekst opgenomen over het proces en de governance: de MRA stelt immers niks vast, die bevoegdheid is aan de raden en staten.

Aandacht en positie voor de projecten De Nieuwe Kern, Werkstad en Entrada.

- Er zijn voor verschillende grote ontwikkellocaties en Stadsharten al afspraken gemaakt met het Rijk, bijvoorbeeld in het Programma Bereikbare Steden. De ontwikkellocaties in Ouder-Amstel zoals De Nieuwe Kern, Werkstad OverAmstel en Entrada zijn niet apart benoemd en de positie en mogelijkheden van de individuele projecten blijven zo onbenoemd. Dat geldt overigens ook voor projecten in andere gemeenten. De bolletjes die refereren aan woningaantallen bij de kaartjes (op pagina 22) maken de projecten niet expliciet.
- In deze versie is Duivendrecht toegevoegd bij de versnellingslocatie Amsterdam-Zuidoost. De versnellingslocatie in Duivendrecht zoals getoond op deze kaart, omvat niet Werkstad OverAmstel en Entrada. Wij willen deze projecten graag opgenomen hebben onder de versnellingslocatie omdat de drie projecten gelegen rondom station Duivendrecht onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.
- Dit nemen we op in de Wensen en opvattingen. Tevens is de tekst onder het aandachtspunt Schiphol relevant. Verder nemen we op dat het opvalt dat de projecten schematisch staan opgenomen in de kaartbeelden. Wens is hierbij om te verwijzen naar de monitor plancapaciteit als brondocument voor de projecten. Dan weten we zeker dat ze correct zijn overgenomen. Tevens nemen we op dat waar met Amsterdam-Zuidoost ook Duivendrecht wordt bedoeld, dat er ook correct in komt.

Aandacht voor knelpunten voor woningbouw zoals beperkende regelgeving en specifiek voor knelpunten voor kleinere gemeenten, zoals beperkt budget ondanks de soms grote projecten. Tevens moet er ook aandacht zijn voor dorpen.

- Dorpen zijn meer meegenomen in dit concept.
- De genoemde knelpunten voor woningbouw zijn (nog) niet als aandachtspunt meegenomen. Ambtelijk vanuit de MRA wordt hiervoor verwezen naar de Woondeal. Binnen de Woondeal zien wij zelf echter als kleine gemeente onvoldoende mogelijkheden.
- Dit punt nemen we op in de Wensen en opvattingen.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Voor kleinere gemeenten en kernen zoals Ouderkerk is fijnmazigheid van OV en goede fietstoegankelijkheid van belang.

- Het belang van fietstoegankelijkheid en fijnmazigheid wordt benoemd.

Behoud leefkwaliteit bij het mogelijk afwaarderen van de A10 en inzet op een tweede ring. Doorstroming van de Ring A10 is van groot belang voor de autobereikbaarheid van de MRA: wanneer de Ring A10 vast staat, heeft dat een terugslag op veel andere wegen. Om de A10 rustiger te maken, is het idee om deze af te waarderen en het doorgaand verkeer meer via de A5 en de A9 (de tweede ring) te leiden. Dit idee wordt komend jaar verder onderzocht en voor Ouder-Amstel is het van belang dat het extra verkeer niet leidt tot minder doorstroming op het onderliggend wegennet of verslechtering van de leefkwaliteit (geluid en emissies). Vraag is of die wegen het aan kunnen en hoe het zit met de leefkwaliteit rond die wegen.

- Het onderzoek wordt benoemd. Nog onduidelijk is hoeverre de effecten m.b.t. leefkwaliteit worden onderzocht en of dat alleen over het bebouwde gebied gaat of ook over de gebieden buiten de bebouwde kom. Ook die rust en landschapskwaliteit zijn relevant voor leefkwaliteit in de stedelijke gebieden.
- In deze versie is nog steeds onduidelijk hoeverre de leefkwaliteit wordt meegenomen in het onderzoek. Inmiddels heeft de portefeuillehouder in de gesprekken met bestuurders van zowel de Vervoerregio Amsterdam als de provincie de toezegging dat de gemeente wordt betrokken bij het opstellen van de onderzoeksvragen en het vervolgproces.
- In de Wensen en opvattingen is een tekst opgenomen voor aandacht voor dit onderzoek vanuit het perspectief van de omliggende gemeenten.

Nieuwe A2 Entree; dit betreft het afwaarderen van het eerste deel van de A2 (vanaf de Utrechtsebrug tot aan het knooppunt A9). De nieuwe aansluiting van de A2 (kruispunt Van de Madeweg en Johan Muyskenweg) geeft mogelijkheden voor een betere ontsluiting van het te ontwikkelen gebied van DNK en Werkstad.

- Dit onderzoek valt onder SBaB, (Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, het programma dat de verkeersopgaven van de MRA oppakt) en is daar gekoppeld aan de ontwikkelingen van Zuidasdok.
- In de Wensen en opvattingen nemen we op dat bij fasering m.b.t. Zuidasdok ook de Nieuwe A2 Entree moet worden opgenomen.

Behoud en versterken van volwaardig IC-station Duivendrecht is belangrijk voor het te ontwikkelen gebied rond het station.

- Dit punt is op ons verzoek in het Verstedelijkingsconcept opgenomen: In het openbaar vervoer is het behoud en het versterken van de bereikbaarheid rond gebiedsontwikkelingen bij knooppunten van belang (zoals Duivendrecht).

Groen en landschap

- De Amstelscheg is als een groene long voor de verstedelijking in de omgeving en van belang voor recreatie en toerisme (geen park), bodemdaling, klimaatadaptatie en agrarisch gebruik. Het is een voormalige rijksbufferzone en vormt één van de landschapsparels van de MRA. Het bestaande Bestuurlijk Overleg Amstelscheg wordt weer opgepakt en het is belangrijk met het Rijk te kijken welke rol zij op kunnen pakken voor dit gebied.
- De Amstelscheg heeft een prominente plek in het Verstedelijkingsconcept.

Wat gaan we doen?

Wij vragen instemming van de raad om bijgaande brief met wensen en opvattingen te versturen.

Wat is het maatschappelijke effect?

De urgentie in de regio is hoog: er moeten veel woningen worden gebouwd en we staan voor grote transities. Alleen via een integrale, gezamenlijke aanpak zal het ons lukken die opgaven het hoofd te bieden. De Verstedelijkingsstrategie laat zien welke onbeantwoorde vraagstukken er liggen en zet in op de nodige afspraken met het Rijk.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Zie tekst boven.

Wat hebben we hiervoor nodig?

n.v.t.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Alle MRA partners zijn betrokken. Het MRA Verstedelijkingsstrategie team draagt zorg voor de communicatie.

Wat is het vervolg?

Proces en planning: De reacties worden na Rijk-regio-afweging, verwerkt in versie 3 van het Verstedelijkingsconcept. Deze versie wordt, inclusief nota van beantwoording op de reacties, de investeringsstrategie en de boogde bestuurlijke afspraken bij het Bestuurlijk Overleg MIRT, na de zomer opgeleverd.

Het proces en de planning van de Verstedelijkingsstrategie is nog steeds krap. Het ziet er grofweg als volgt uit:

Versie 2 Verstedelijkingsconcept en fasering

17 mei- 12 juli 2021 Schriftelijke ronde wensen en opvattingen raden en Staten

Versie 3 uitgewerkte Verstedelijkingsstrategie en investeringsstrategie

17 september 2021 Rijk-regio Stuurgroep Verstedelijkingsstrategie

Definitieve Verstedelijkingsstrategie

Oktober 2021 informatiebrief aan raden en Staten over versie 3

November 2021 Rijk-regio besluitvorming BO MIRT

Eind 2021/begin 2022 Besluitvorming/instemming raden en Staten

Vanuit de regio -gemeenten vragen wij aan het MRA-bureau voortdurend aandacht voor de zorgvuldigheid van het proces en ruimte voor de raden. Dit willen we ook als aandachtspunt meenemen in de Wensen en opvattingen.

Hoe monitoren en evalueren we?

n.v.t.